

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 5.7.2016
COM(2016) 442 final

2016/0204 (APP)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**Euroopan unionin perusoikeusviraston monivuotisen toimintakehyksen vahvistamisesta
vuosiksi 2018–2022**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Neuvosto antoi 15 päivänä helmikuuta 2007 asetuksen (EY) N:o 168/2007¹, jäljempänä 'asetus', jolla perustettiin Euroopan unionin perusoikeusvirasto, jäljempänä 'virasto'. Virasto aloitti toimintansa 1 päivänä maaliskuuta 2007.

Perusoikeusviraston tavoitteena on antaa unionin toimielimille, elimille, toimistoille ja virastoille sekä jäsenvaltioille perusoikeuksiin liittyvää apua ja asiantuntemusta, kun ne panevat täytäntöön unionin oikeutta, ja auttaa niitä tällä tavoin varmistamaan perusoikeuksien täysimääräinen kunnioittaminen, kun ne toimivaltuuksiensa puitteissa toteuttavat toimenpiteitä tai määrittelevät toimintalinjoja. Viraston tehtävät on määritelty asetuksen 4 artiklassa ja liittyvät luotettavien ja vertailukelpoisten tietojen keräämiseen, analysoimiseen ja levittämiseen, menetelmien ja standardien kehittämiseen tietojen vertailukelpoisuuden, objektiivisuuden ja luotettavuuden parantamiseksi Euroopan tasolla sekä päätelmien ja lausuntojen laatimiseen yksittäisistä aiheista unionin toimielimille ja jäsenvaltioille. Virasto myös lisää yleisön tietoisuutta perusoikeuksista ja tiedottaa toiminnastaan. Virasto suorittaa tehtävänsä unionin lainsäädännön soveltamisalalla. Viraston toiminta perustuu Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa määriteltyihin perusoikeuksiin. Virasto ei ole lainsäädäntöelin eikä standardeja laativa elin. Sillä ei ole valtuuksia puuttua unionin säädösten laillisuuteen eikä siihen, noudattavatko jäsenvaltiot unionin oikeuteen perustuvia velvoitteitaan. Sen työ on tärkeää, koska se tarjoaa perusoikeuskysymyksiin liittyviä tietoja, apua ja asiantuntemusta näyttöön perustuvan päätöksenteon tueksi kaikkialla EU:ssa, mikä edistää myös perusoikeuskulttuurin kehittymistä EU:ssa.

Asetuksen 5 artiklan mukaisesti perusoikeusviraston toiminnan kohdealat määritetään monivuotisessa toimintakehyksessä. Virasto suorittaa tehtävänsä toimintakehyksessä määritellyillä kohdealoilla. Monivuotinen toimintakehys ei ole työohjelma. Viraston hallintoneuvosto hyväksyy viraston vuotuisen työohjelman monivuotisessa toimintakehyksessä määritettyjen kohdealojen puitteissa sen jälkeen, kun komissio on antanut lausuntonsa. Virasto voi toteuttaa toimia myös näiden kohdealojen ulkopuolella, jos Euroopan parlamentti, neuvosto tai komissio sitä pyytävät asetuksen 4 artiklan 1 kohdan c ja d alakohdan nojalla, viraston taloudellisten ja henkilöresurssien sallimissa rajoissa.

Tämän ehdotuksen tavoitteena on vahvistaa virastolle asetuksen 5 artiklassa edellytetty monivuotinen toimintakehys vuosiksi 2018–2022. Nykyinen monivuotinen toimintakehys (2013–2017) päättyy vuoden 2017 lopussa.

Viraston viisivuotisen toimintakehyksen on perustuttava asetuksen 5 artiklassa säädettyihin osatekijöihin, joita ovat seuraavat:

i) Ehdotustaan valmistellessaan komissio kuulee hallintoneuvostoa.

ii) Monivuotisen toimintakehyksen on oltava unionin painopistealojen mukainen niin, että siinä otetaan asianmukaisesti huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmista ja neuvoston päätelmistä johtuvat linjaukset perusoikeuksien alalla.

¹ EUVL L 53, 22.2.2007, s. 1.

iii) Monivuotisessa toimintakehyksessä on otettava asianmukaisesti huomioon viraston taloudelliset ja henkilöresurssit.

iv) Monivuotisen toimintakehyksen on sisällettävä säännöksiä, joiden tarkoituksena on varmistaa täydentävyys muiden unionin elinten, toimistojen ja virastojen sekä Euroopan neuvoston ja muiden perusoikeuksien alalla toimivien kansainvälisten järjestöjen tehtävien kanssa.

v) Viraston toiminnan kohdealoihin on kuuluttava rasismiin, muukalaisvihan ja niihin liittyvän suvaitsemattomuuden torjunta.

Komissio on ehdotusta valmistellessaan ottanut huomioon myös seuraavat seikat:

i) Sen varmistaminen, että viraston toiminta kohdistetaan keskeisille toiminta-aloille viraston taloudelliset ja henkilöresurssit huomioon ottaen.

ii) Viraston toiminnan jatkuvuuden varmistaminen ottaen huomioon erityisesti sen, että viraston on tärkeää tuottaa merkityksellistä, objektiivista, luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa vuosien mittaan.

iii) Viraston järjestämät kuulemiset sekä viraston sisäiset ja ulkopuoliset arvioinnit.

Ehdotetut aiheet:

Komissio ehdottaa edellä esitetyn perusteella, että noudatetaan viraston hallintoneuvoston lausuntoa, jossa ehdotetaan edellisten kohdealojen vahvistamista, että rikosasioita koskevaa oikeudellista yhteistyötä ei enää jätetä pois ja että lisätään viittaus poliisiyhteistyöhön. Lisäksi olisi vahvistettava romanien osallistamiseen liittyen sosiaalisen osallistamisen näkökohtia. Viraston monivuotisessa toimintakehyksessä ehdotetut vuosien 2018–2022 kohdealat ovat siten seuraavat:

(a) *oikeuden saatavuus ja rikosten uhrit*

(b) *tasa-arvo ja syrjimättömyys*

(c) *tietoyhteiskunta ja erityisesti yksityiselämän kunnioitus ja henkilötietojen suoja*

(d) *oikeudellinen yhteistyö ja poliisiyhteistyö*

(e) *maahanmuutto, rajat, turvapaikka-asiat sekä pakolaisten ja maahanmuuttajien kotouttaminen*

(f) *rasismi, muukalaisviha ja niihin liittyvä suvaitsemattomuus*

(g) *lapsen oikeudet*

(h) *romanien integroiminen ja sosiaalinen osallisuus.*

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten ja unionin muiden politiikkojen kanssa**

Nykyinen monivuotinen toimintakehys (2013–2017) vahvistettiin 11 päivänä maaliskuuta 2013 neuvoston päätöksellä N:o 252/2013/EU². Päätöksen 2 artiklassa vahvistetaan seuraavat kohdealat:

- a) oikeuden saatavuus
- b) rikoksen uhrit, mukaan lukien korvaaminen rikoksen uhreille
- c) tietoyhteiskunta ja erityisesti yksityiselämän kunnioitus ja henkilötietojen suoja
- d) romanien osallistaminen
- e) oikeudellinen yhteistyö, lukuun ottamatta yhteistyötä rikosasioissa
- f) lapsen oikeudet
- g) syrjintä, joka perustuu sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin piirteisiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen
- h) maahanmuutto ja maahanmuuttajien kotouttaminen, viisumiasiat sekä rajavalvonta ja turvapaikka-asiat
- i) rasismi, muukalaisviha ja niihin liittyvä suvaitsemattomuus.

Tässä ehdotuksessa vahvistetaan virastolle seuraavaksi viisivuotiskaudeksi vuosiksi 2013–2017 vahvistettujen kohdealojen merkityksellisyys. Mitään kohdealaa ei ole poistettu. Nykyisten kohdealojen vahvistaminen takaa viraston työn jatkuvuuden ja johdonmukaisuuden. Sen seurauksena virasto voi jatkaa työtään ja toistaa laajamittaiset tutkimukset näillä aloilla vertailukelpoisuuden parantamiseksi ja suuntauksien tunnistamiseksi. Virasto voi myös parantaa näiltä aloilta kerättyjen ja kerättävien tietojen luotettavuutta, objektiivisuutta, merkityksellisuutta ja vertailukelpoisuutta. Lisäksi virasto voi kehittää ja parantaa asiantuntemustaan näillä aloilla.

Asetuksen 5 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan monivuotisen rahoituskehityksen on oltava unionin painopistealueiden mukainen, ja siinä on otettava asianmukaisesti huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmista ja neuvoston päätelmistä johtuvat linjaukset perusoikeuksien alalla. Euroopan parlamentin päätöslauselmissa³ ja neuvoston päätelmissä⁴

² EUVL L 79, 21.3.2013, s. 1.

³ Euroopan parlamentin tuoreimmat päätöslauselmat, jotka koskevat perusoikeuksia: [Euroopan pakolaisrahasto, Euroopan paluurahasto ja kolmansien maiden kansalaisten kotouttamista varten perustettu eurooppalainen rahasto](#), 6.2.2013. [Kuluttajariitojen verkkovälitteinen riidanratkaisu](#), 12.3.2013. [Sukupuolistereotypiat EU:ssa](#), 12.3.2013. [Rasismin, muukalaisvihan ja viharikosten torjunta](#), 14.3.2013. [Maahanmuuttajien kotouttaminen](#), 14.3.2013. [Miesten ja naisten yhdenvertainen kohtelu](#), 16.4.2013. [Tiedotusvälineiden vapauden yleiset edellytykset EU:ssa](#), 21.5.2013. [Kriisin vaikutukset heikossa asemassa olevien ryhmien hoidon saantiin](#), 4.7.2013. [Unionin tietoverkkoturvallisuusstrategia](#), 12.9.2013. [Ilman huoltajaa olevat alaikäiset EU:ssa](#), 12.9.2013. [Siirtolaisvirrat Välimeren alueella ja Lampedusa](#), 23.10.2013. [Romaniväestön osallistamista koskevien kansallisten strategioiden eurooppalaisen puitekehityksen sukupuolinäkökohdat](#), 10.12.2013. [Perusoikeus- ja kansalaisuusohjelma 2014–2020](#), 10.12.2013. [Vammaiset naiset](#), 11.12.2013. [Kansallisten romanistrategioiden täytäntöönpano](#), 12.12.2013. [Homo- ja biseksuaalien, transihmisten sekä intersukupuolisten henkilöiden kriminalisointi](#), 16.1.2014. [Homofobian ja seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuvan syrjinnän vastainen etenemissuunnitelma](#), 4.2.2014. [Paperittomat maahanmuuttajanaiset Euroopan unionissa](#), 4.2.2014. [Naisiin kohdistuva väkivalta](#), 25.2.2014. [Perusoikeudet Euroopan](#)

viime vuosina esiin nostetut perusoikeuksiin liittyvät kysymykset vahvistavat pitkälti monivuotisessa toimintakehyksessä 2018–2022 ehdotettujen kohdealojen merkityksellisyyden. Ne osoittavat myös, miten tärkeää on sisällyttää toimintakehykseen poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa.

Rasismi, muukalaisviha ja niihin liittyvä suvaitsemattomuus ovat ehdotuksen mukaan edelleen yksi viraston työn keskeisistä kohdealoista, mikä on johdonmukaista asetuksen 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan ja sen kanssa, että komissiota ja jäsenvaltioita on tuettava rasismien ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmaisujen torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin annetun neuvoston puitepäätöksen 2008/913/YOS⁵ täytäntöönpanoa koskevalla tiedolla ja asiantuntemuksella.

Lisäksi tasa-arvon ja syrjimättömyyden, lapsen oikeuksien, maahanmuuton ja turvapaikka-asoiden, henkilötietojen suojan, oikeuden saatavuuden, uhrien oikeuksien ja oikeudellisen yhteistyön edelleen painottaminen tukee EU:n lainsäädännön ja politiikan täytäntöönpanoa muilla tärkeillä perusoikeuksiin liittyvillä osa-alueilla⁶. Romanian integroiminen on sekun

[unionissa \(2012\)](#), 27.2.2014. [Eurooppalainen pidätysmääräys](#), 27.2.2014. [NSA:n valvontaohjelman vaikutus EU:n kansalaisten perusoikeuksiin](#), 12.3.2014. [Yksilöiden suojeleminen henkilötietojen käsittelyssä](#), 12.3.2014. [Henkilötietojen käsittely rikosten torjumista varten](#), 12.3.2014. [Oikeudenkäytön arviointi rikosoikeuden ja oikeusvaltion yhteydessä](#), 12.3.2014. [Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2013](#), 12.3.2014. [Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto](#), 13.3.2014. [Verkko- ja tietoturva](#), 13.3.2014. [Tukholman ohjelman väliarviointi](#), 2.4.2014. [Uskonnonvapaus ja kulttuurinen monimuotoisuus](#), 17.4.2014. [Digitaaliset sisämarkkinat](#), 27.11.2014. [Välimeren tilanne ja kokonaisvaltainen EU:n lähestymistapa muuttoliikkeeseen](#), 17.12.2014. [Naisten ja miesten tasa-arvon edistyminen Euroopan unionissa vuonna 2013](#), 10.3.2015. [Internetissä tapahtuvan lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjunta](#), 11.3.2015. [Kansainvälinen romanipäivä](#), 15.4.2015. [Euroopan syyttäjänvirasto](#), 29.4.2015. [YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista](#), 20.5.2015. [EU:n naisten ja miesten tasa-arvostrategia vuoden 2015 jälkeen](#), 9.6.2015. [Euroopan turvallisuusagenda](#), 9.7.2015. [Perusoikeuksien tilanne Euroopan unionissa \(2013–2014\)](#), 8.9.2015. [Muuttoliike ja pakolaiset Euroopassa](#), 10.9.2015. [Unionin kansalaisten laajamittainen sähköinen valvonta](#), 29.10.2015. [Epätasa-arvoisuuden ja erityisesti lapsiköyhyyden vähentäminen](#), 24.11.2015. [Koheesipolitiikka ja marginalisoituneet yhteisöt](#), 24.11.2015. [Radikalisoitumisen ja terroristijärjestöjen harjoittaman unionin kansalaisten värväyksen ennaltaehkäiseminen](#), 25.11.2015. [Digitaalisten sisämarkkinoiden toimenpidepaketti](#), 19.1.2016. [Kulttuurienvälisen vuoropuhelun, kulttuurisen monimuotoisuuden ja koulutuksen merkitys EU:n perusarvojen edistämiseksi](#), 19.1.2016. [Syyttömysolettama ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskeva oikeus rikosoikeudellisissa menettelyissä](#), 20.1.2016. [Rikoksesta epäiltyjä ja syytettyjä lapsia koskevat menettelytakeet rikosoikeudellisissa menettelyissä](#), 9.3.2016.

4 Uusimmat neuvoston päätelmät, jotka koskevat perusoikeuksia: [Komission vuoden 2012 kertomus Euroopan unionin perusoikeuskirjan soveltamisesta](#), 29.5.2013. [Kyberturvallisuusstrategia](#), 22.7.2013. [EU:n kyberturvallisuusstrategia](#), 23.10.2013. [Arviointi Euroopan unionin perusoikeusvirastosta](#), 5.–6.12.2013. [Viharikosten torjunta EU:ssa](#), 5.12.2013. [Naisten aseman ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen](#), 10.12.2013. [Sosiaalinen tilanne EU:ssa](#), 12.3.2014. [EU:n perusoikeuskirjan soveltamista koskeva komission vuoden 2013 kertomus](#), 21.5.2014. [Vapaus, turvallisuus ja oikeus sekä eräät asiaan liittyvät horisontaaliset kysymykset](#), 16.7.2014. [Lapsen oikeuksien suojeleminen ja edistäminen](#), 5.12.2014. [Perusoikeuskirjan soveltaminen](#), 22.5.2015. [Kyberdiplomatia](#), 11.2.2015. [Ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskeva toimintasuunnitelma](#), 20.7.2015. [Muuttoliike](#), 20.7.2015. [Muuttoliike](#), 12.10.2015.

5 EUVL L 328, 6.12.2008, s. 55.

6 Neuvoston direktiivi 2000/78/EY, annettu 27 päivänä marraskuuta 2000, yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista, EYVL L 303, 2.12.2000, s. 16. Neuvoston direktiivi 2000/43/EY, annettu 29 päivänä kesäkuuta 2000, rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta, EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22. Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Lapsen oikeuksia koskeva EU:n toimintasuunnitelma, KOM(2011) 60 lopullinen. Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Euroopan muuttoliikeagenda, COM(2015) 240 final. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/64/EU, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä, EUVL L 280, 26.10.2010, s. 1. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/48/EU, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013, oikeudesta käyttää avustajaa

edelleen tärkeä painopisteala ja osa-alue, jolla virastolla on vielä paljon tehtävää. Sosiaalisen osallisuuden korostaminen tässä yhteydessä viraston hallintoneuvoston ehdotuksen mukaisesti vastaa hyvin EU:n kehitystä tällä osa-alueella⁷.

Asetuksen 5 artiklan 2 kohdan e alakohdan mukaisesti ehdotukseen sisältyy säännöksiä, joiden tarkoituksena on varmistaa täydentävyys unionin muiden elinten, toimistojen ja virastojen sekä Euroopan neuvoston ja muiden perusoikeuksien alalla toimivien kansainvälisten järjestöjen tehtävien kanssa.⁸ Ehdotuksen kannalta tärkeimmät unionin virastot ja elimet ovat Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO)⁹, Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto (Frontex)¹⁰, Euroopan tasa-arvoinstituutti (EIGE)¹¹, Euroopan tietosuojavaltuutettu¹², Euroopan unionin verkko- ja tietoturavirasto (ENISA)¹³, Euroopan oikeudellisen yhteistyön yksikkö (Eurojust)¹⁴, Euroopan poliisivirasto (Europol)¹⁵, Euroopan poliisiakatemia (CEPOL)¹⁶, Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö (Eurofound)¹⁷ sekä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava eurooppalainen virasto (eu-LISA)¹⁸.

rikosoikeudellisissa menettelyissä ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevissa menettelyissä sekä oikeudesta saada tieto vapaudenmenetyksestä ilmoitetuksi kolmannelle osapuolelle ja pitää vapaudenmenetyksen aikana yhteyttä kolmansiin henkilöihin ja konsuliviranomaisiin, EUVL L 294, 6.11.2013, s. 1. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/343, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä, EUVL L 65, 11.3.2016, s. 1. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/800 rikoksesta epäiltyjä tai syytettyjä lapsia koskevista menettelytakeista rikosoikeudellisissa menettelyissä, EUVL L 132, 21.5.2016, s. 1. Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ensivaiheen oikeusavusta rikoksesta epäillyille tai syytetyille henkilöille, jotka ovat menettäneet vapautensa, sekä oikeusavusta eurooppalaista pidätysmääräystä koskevissa menettelyissä, COM(2013) 824 final. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäättöksen 2008/977/YOS kumoamisesta, EUVL L 119, 4.5.2016, s. 189. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojalaki), EUVL 119, 4.5.2016, s. 1.

⁷ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaaliskomitealle ja alueiden komitealle: EU:n puitekehys vuoteen 2020 ulottuville romanien kansallisille integrointistrategioille, KOM(2011) 173 lopullinen. Neuvoston suositus, annettu 9 päivänä joulukuuta 2013, jäsenvaltioissa toteutettavista romanien integraatiota edistävistä tuloksellisista toimenpiteistä, EUVL C 378, 24.12.2013, s. 1. Komission tiedonanto: EUROOPPA 2020 – Älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun strategia, KOM(2010) 2020 lopullinen. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskeva kuuleminen: http://ec.europa.eu/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/towards-european-pillar-social-rights/public_en.

⁸ Viraston perustamisasetuksen 5 artiklan 2 kohdan e alakohda.

⁹ Perustettu asetuksella (EU) N:o 439/2010, EUVL L 132, 29.5.2010, s. 11.

¹⁰ Perustettu asetuksella (EY) N:o 2007/2004, EUVL L 349, 25.11.2004, s. 1.

¹¹ Perustettu asetuksella (EY) N:o 1922/2006, EUVL L 403, 30.12.2006, s. 9.

¹² Perustettu asetuksella (EY) N:o 45/2001, EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.

¹³ Perustettu asetuksella (EY) N:o 460/2004, EUVL L 77, 13.3.2004, s. 1.

¹⁴ Perustettu neuvoston päätöksellä 2002/187/YOS, EYVL L 63, 6.3.2002, s. 1.

¹⁵ Perustettu neuvoston päätöksellä 2009/371/YOS, EUVL L 121, 15.5.2009, s. 37.

¹⁶ Perustettu neuvoston päätöksellä 2005/681/YOS, EUVL L 256, 1.10.2005, s. 63.

¹⁷ Perustettu asetuksella (ETY) N:o 1365/75, EYVL L 139, 30.5.1975, s. 1.

¹⁸ Perustettu asetuksella (EU) N:o 1077/2011, EUVL L 286, 1.11.2011, s. 1.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Monivuotisen toimintakehyksen vahvistamista vuosiksi 2018–2022 koskevan päätöksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 352 artikla. Se oli myös monivuotisen toimintakehyksen vahvistamisesta vuosiksi 2013–2017 tehdyn päätöksen oikeusperusta.

On syytä panna merkille, että vuosiksi 2007–2012 vahvistetun ensimmäisen monivuotisen toimintakehyksen oikeusperusta oli viraston perustamisasetuksen (neuvoston asetus (EY) N:o 168/2007) 5 artiklan 1 kohta. Sitä ei kuitenkaan voida enää käyttää, koska se on Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-133/06¹⁹ antamassa tuomiossa tarkoitettu johdettuun oikeuteen sisältyvä oikeusperusta. Sen vuoksi monivuotista toimintasuunnitelmaa koskevien ehdotusten oikeusperustana pitäisi olla jokin perussopimuksen määräys. Koska muuta (täsmällisempää) määräystä ei ole, oikeusperustan pitäisi olla viraston perustamisasetus, joka on annettu entisen Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 308 artiklan nojalla. Lissabonin sopimuksen voimaantulon seurauksena tätä artiklaa on muutettu ja siitä on tullut SEUT-sopimuksen 352 artikla

• Toissijaisuusperiaate

Viraston perustamisasetuksen 5 artiklan 1 kohdan mukaan neuvosto hyväksyy viiden vuoden välein komission ehdotuksesta ja Euroopan parlamenttia kuultuaan viraston monivuotisen toimintakehyksen. Tämä on siten toistuva ja pakollinen EU:n aloite niiden kohdealojen vahvistamiseksi tai päivittämiseksi, joihin viraston olisi keskitettävä työnsä seuraavalla viisivuotiskaudella.

• Suhteellisuusperiaate

Ehdotus on oikeasuhteinen, koska sen muoto ja laajuus ovat asetuksessa säädetyn mukaisia. Siinä ei ole liikkumavaraa komissiolle. Virasto perustettiin siksi, että voidaan luoda Euroopan unionin tasolla perusoikeuskysymyksiä koskevan merkityksellisen, objektiivisen, luotettavan ja vertailukelpoisen tiedon kokoelma monivuotisen toimintakehyksen kattamilla aloilla olevien tietoaukkujen täyttämiseksi. Tällä hetkellä ei ole olemassa helpompaa tapaa kerätä ja keskittää perusoikeuksien kannalta merkityksellistä vertailukelpoista tietoa kaikista jäsenvaltioista näyttöön perustuvan päätöksenteon kehittämisen tueksi EU:ssa perusoikeuksien alalla. Tämä vahvistettiin viraston ulkopuolisessa arvioinnissa vuonna 2012.²⁰

• Toimintatavan valinta

Käytettävässä toimintatavassa ei ole valinnanvaraa. Asetuksen 5 artiklan mukaan neuvosto vahvistaa monivuotisen toimintakehyksen komission ehdotuksesta ja Euroopan parlamenttia kuultuaan.

Ehdotuksen oikeusperustan eli SEUT-sopimuksen 352 artiklan mukaan neuvosto hyväksyy ehdotuksen yksimielisesti, komission ehdotuksesta ja Euroopan parlamentin suostumuksen saatuaan.

¹⁹ Asia C-133/06, parlamentti v. neuvosto, tuomio 6.5.2008, Kok. 2008, s. I-3189.

²⁰ Ramboll, Evaluation of the European Agency for Fundamental Rights, loppuraportti, marraskuu 2012, s. 63, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf, kohta 3.4.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

• Jälkiarviointi

Asetuksen 30 artiklan 4 kohdan mukainen ulkopuolinen arviointi suoritettiin vuonna 2012.²¹ Siinä annettiin suotuista arvio viraston avun ja asiantuntemuksen riittävydestä. Uusi ulkopuolinen arviointi suoritetaan vuonna 2017, ja siinä tarkastellaan edellisen arvioinnin jälkeisiä edistysaskelia ja saavutuksia. Se kattaa sen, millä tavalla virasto on toteuttanut työohjelmaansa vuosien 2013–2017 monivuotisen toimintakehyksen mukaisesti (ks. myös muut seuranta-, arviointi- ja raportointijärjestelyt 5 kohdassa).

• Sidosryhmien kuuleminen sekä asiantuntijatiedon keruu ja käyttö

Asetuksessa vaaditaan komissiota kuulemaan viraston hallintoneuvostoa ehdotusta laatiessaan. Komissio pyysi 19 ja 20 päivänä toukokuuta 2015 järjestetyssä kokouksessa viraston hallintoneuvostoa valmistelevaan lausunnon komissiolle toimitettavaksi vuoden 2016 alussa. Hallintoneuvoston näkemyksiä esittelevä lausunto nykyisen monivuotisen toimintakehyksen tarkistamisesta toimitettiin komissiolle 1 päivänä maaliskuuta 2016.²² Lausunto perustuu hallintoneuvoston syyskuun 2015 kokouksessa käytyihin keskusteluihin, syyskuussa 2015 järjestettyyn kohdennettuun sidosryhmien kuulemiseen, marraskuussa 2015 pidettyyn sidosryhmien kokoukseen, viraston tieteellisen komitean lausuntoon ja viraston vuosien 2013–2015 toiminnan väliarviointiin²³. Komissio myös kuuli viraston hallintoneuvostoa sen ehdotusluonnoksesta 19 ja 20 päivänä toukokuuta 2016 järjestetyssä kokouksessa.

Viraston vuosien 2013–2015 toiminnan väliarvioinnissa pääteltiin, että nykyisen toimintakehyksen kohdealat ovat merkityksellisiä ja että on tarve kehittää edelleen viraston asiantuntemusta ja tietovarantoa näillä aloilla. Nämä päätelmät perustuvat erityisesti seurantakertomuksiin, joissa arvioidaan kunkin kohdealan saavutuksia ja esitetään alustava analyysi eri kohdealoilla aikaansaaduista vaikutuksista.

Kohdennettu sidosryhmien kuuleminen perustui monivuotista toimintakehystä ja sen tarkistamista koskevaan kyselylomakkeeseen.²⁴ Kaikista vastaajista 86 prosenttia katsoi, että nykyisen monivuotisen toimintakehyksen aiheet ovat edelleen merkityksellisiä ja ne olisi säilytettävä viraston uudessa monivuotisessa toimintakehyksessä vuosiksi 2018–2022. Tämä vahvistettiin marraskuussa 2015 järjestetyssä sidosryhmien kokouksessa, tieteellisen komitean lausunnossa ja viraston hallintoneuvoston 1 päivänä maaliskuuta 2016 antamassa lausunnossa.

• Vaikutustenarviointi

Asetuksen 5 artiklassa säädetään, että viraston toiminnan kohdealat on vahvistettava viisivuotisessa toimintakehyksessä, jonka neuvosto hyväksyy komission ehdotuksesta. Nykyinen monivuotinen toimintakehys (2013–2017) päättyy vuoden 2017 lopussa.

²¹ Ramboll, Evaluation of the European Agency for Fundamental Rights, loppuraportti, marraskuu 2012, s. 63, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf.

²² <http://fra.europa.eu/en/about-fra/what-we-do/areas-of-work/multi-annual-framework-2018-2022>.

²³ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-mid-term-review-strategic-plan-2013-2017_en.pdf.

²⁴ Kyselylomake lähetettiin noin 500 yhteyshenkilölle kansalaisjärjestöissä ja kansallisissa ihmisoikeuselimissä (tasa-arvoelimityksissä, kansallisissa ihmisoikeusinstituutioissa ja oikeusasiamieslaitoksissa). Tulokset ovat nähtävissä täällä: <http://fra.europa.eu/en/about-fra/what-we-do/areas-of-work/multi-annual-framework-2018-2022>.

Ehdotuksen laatiminen uudeksi monivuotiseksi toimintakehykseksi on siten pakollinen ja toistuva asetuksen mukainen tehtävä. Se ei ole valinnainen. Lisäksi edellisen monivuotisen toimintakehyksen aiheet ovat edelleen merkityksellisiä. Yksi niistä on pakollinen rasismin, muukalaisvihan ja niihin liittyvän suvaitsemattomuuden torjuminen asetuksen 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti. Aiheiden suhteen ei siten myöskään ole kovin paljon liikkumavaraa.

Monivuotisella toimintakehyksellä ei ole talousarviovaikutuksia (ks. 4 kohta).

Paremman sääntelyn välineistössä tehdään selväksi, että vaikutustenarviointia vaaditaan vain, jos EU:n toimien odotetut taloudelliset, ympäristöön liittyvät ja sosiaaliset vaikutukset ovat todennäköisesti huomattavia, mikä ei päde monivuotiseen toimintakehykseen. Välineistössä todetaan myös, että vaikutustenarviointi ei ole välttämätön, *jos komissiolla on valinnanvaraa vain vähän tai ei lainkaan (esimerkiksi silloin, kun komissio panee täytäntöön aiempia poliittisia päätöksiä, joista on jo tehty vaikutustenarviointi)*.²⁵ Tämä koskee monivuotista toimintakehystä, koska komissiolla ei ole muuta vaihtoehtoa kuin tehdä ehdotus monivuotiseksi toimintakehykseksi viiden vuoden välein sen asetuksen nojalla, josta tehtiin monivuotista toimintakehystä koskevan velvollisuuden kattava vaikutustenarviointi.

Parempaa sääntelyä koskevien suuntaviivojen mukaisesti vaikutustenarvioinnin puuttumisesta kerrottiin ja sen perustelut esitettiin ehdotuksen etenemissuunnitelmassa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole suoria vaikutuksia EU:n talousarvioon. Monivuotisessa toimintakehyksessä määritellään aihekehys, jonka puitteissa viraston on suoritettava tehtävänsä. Virasto kehittää hankkeita monivuotisen toimintakehyksen aloilla budjettivallan käyttäjän hyväksymän viraston vuotuisen talousarvion mukaisilla henkilöresursseilla ja taloudellisilla resursseilla. Niistä annetaan yksityiskohtaiset tiedot viraston ohjelma-asiakirjoissa.

5. LISÄTIEDOT

• Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Asetuksen 12 artiklan 6 kohdan a alakohdan mukaan viraston hallintoneuvosto hyväksyy viraston työohjelman monivuotisen toimintakehyksen mukaisesti komission ja tieteellisen komitean annettua lausuntonsa. Tällä varmistetaan viraston toiminnan yhdenmukaisuus monivuotisen toimintakehyksen kanssa.

Lisäksi virasto laatii monivuotisen toimintakehyksen kattamalle ajanjaksolle strategisen suunnitelman, jossa määritellään sen tavoitteet ja kunkin kohdealan odotetut tulokset. Se on tarkoitettu ohjeistukseksi ohjelma-asiakirjojen laatimiseen.

Virasto julkaisee toiminnastaan vuosikertomuksen asetuksen 4 artiklan 1 kohdan g alakohdan nojalla ja suorittaa säännöllisesti työnsä sisäisiä arviointeja, jotka perustuvat monivuotiseen toimintakehykseen, strategiseen suunnitelmaan ja ohjelma-asiakirjoihin. Marraskuussa 2015 tehtiin väliarviointi, joka kattoi vuodet 2013–2015.²⁶ Se perustui kunkin monivuotisen toimintakehyksen kattaman kohdealan seurantakertomuksiin, ja siinä kuvailtiin tärkeimmät saavutukset. Siinä esitettiin myös alustava vaikutustenarviointi viraston strategisen

²⁵ http://ec.europa.eu/smart-regulation/guidelines/tool_5_en.htm.

²⁶ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-mid-term-review-strategic-plan-2013-2017_en.pdf.

suunnitelman 2013–2017²⁷ mukaisista kunkin kohdealan tavoitteista ja odotetuista tuloksista. Hallintoneuvosto keskusteli tästä kokouksessaan syyskuussa 2015. Seuranta ja väliarviointi vaikuttivat myös viraston monivuotisen toimintakehyksen 2018–2022 kohdealojen valintaan.

Lisäksi vuonna 2012 suoritettiin ulkopuolinen arviointi²⁸, kuten edellä 3 kohdassa mainittiin. Uusi ulkopuolinen arviointi suoritetaan vuonna 2017.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

- Oikeuden saatavuus ja rikosten uhrit: Nämä alat ovat jo viraston monivuotisen toimintakehyksen 2013–2017 keskeisiä kohdealoja. Ne liittyvät läheisesti toisiinsa, koska molemmissa on kyse kansalaisten oikeussuojan toteutumisesta. Siksi ne voidaan sijoittaa samaan ryhmään, myös monivuotisen toimintakehyksen yksinkertaistamiseksi. Tukholman ohjelmassa on korostettu oikeuden paremman saatavuuden tarvetta EU:ssa ja parempaa tukea EU:ssa rikoksen uhriksi joutuville. Komissio viittasi tiedonannossaan EU:n oikeusasioden toimintasuunnitelmasta vuoteen 2020²⁹ siihen, miten tärkeää on auttaa käyttämään oikeussuojakeinoja yhdenvertaisesti jäsenvaltioissa ja varmistaa nopeat, varmat ja luotettavat oikeussuojakeinot, myös tuomioistuimen ulkopuolisilla ratkaisuilla. Se korosti myös EU:n pyrkimyksiä säilyttää rikosten uhrien oikeudet³⁰ ja kunnioittaa oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoin. Eurooppa-neuvosto määritteli 27 päivänä kesäkuuta 2014 antamissaan päätelmissä strategiset suuntaviivat vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta varten ja korosti tarvetta yksinkertaistaa edelleen oikeussuojan saatavuutta, edistää tehokkaita oikeussuojakeinoja ja parantaa uhrien suojelua. Tässä yhteydessä esitettiin toive käyttää viraston asiantuntemusta. Virasto on viime vuosina kehittänyt asiantuntemustaan tällä alalla. Se julkaisi esimerkiksi kertomuksen rikosten uhreista EU:ssa³¹, kertomuksen työvoiman vakavasta hyväksikäytöstä³² ja laajoja selvityksiä, joihin sisältyy kysymyksiä vastaajien kokemuksista rikoksen uhrina (Euroopan unionin vähemmistöjä ja syrjintää koskeva selvitys, HLBT-henkilöitä koskeva selvitys, juutalaisten kokemuksia ja havaintoja juutalaisvastaisuudesta koskeva selvitys sekä naisiin kohdistuvaa väkivaltaa koskevat selvitykset)³³. Virasto on lisäksi tuottanut yleiskertomuksia oikeuden saatavuudesta myös erityistapauksissa (esimerkiksi kun on kyse turvapaikanhakijoista, tietosuojasta, lapsista tai vapaudesta harjoittaa liiketoimintaa), käynnistänyt selventävän verkko-opastuksen (”Clarity online guidance”) siitä, minkä tahon puoleen voi kääntyä saadakseen oikeussuojaa (sisällytetään Euroopan oikeusportaaliin vuoden 2016 loppuun mennessä), ja laatii parhaillaan käsikirjaa oikeuden saatavuudesta Euroopassa³⁴. Jotta virasto voisi jatkaa työtään näillä aloilla ja kehittää edelleen asiantuntemustaan sekä luotettavaa ja vertailukelpoista tietovarantoaan,

²⁷ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_strategic_plan_en.pdf.

²⁸ Ramboll, Evaluation of the European Agency for Fundamental Rights, loppuraportti, marraskuu 2012, s. 63, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf.

²⁹ COM(2014) 144 final.

³⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/29/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäättöksen 2001/220/YOS korvaamisesta, EUVL L 315, 14.11.2012, s. 57. Neuvoston direktiivi 2004/80/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, rikoksen uhreille maksettavista korvauksista, EUVL L 261, 6.8.2004, s. 15. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/99/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, eurooppalaisesta suojelumääräyksestä, EUVL L 338, 21.12.2011, s. 2. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 606/2013, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, yksityisoikeuden alalla määrättyjen suojelutoimenpiteiden vastavuoroisesta tunnustamisesta, EUVL L 181, 29.6.2013, s. 4.

³¹ <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/victims-crime-eu-extent-and-nature-support-victims>.

³² <http://fra.europa.eu/en/publication/2015/severe-labour-exploitation-workers-moving-within-or-european-union>.

³³ <http://fra.europa.eu/en/research/surveys>.

³⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2014/handbook-access-justice-europe>.

nämä kohdealat olisi vahvistettava monivuotisessa toimintakehyksessä vuosiksi 2018–2022. Tämä tuli myös selvästi esiin viraston sisäisissä arvioinneissa ja viraston syksyllä 2015 toteuttamassa julkisessa kuulemisessa, jossa valtaosa vastaajista oli sitä mieltä, että nämä painopistealat olisi säilytettävä. Myös viraston hallintoneuvosto tukee näiden painopistealojen säilyttämistä.

- Tasa-arvo ja syrjimättömyys: Viraston on tarkoitus kerätä edelleen tietoja syrjinnästä ja tasa-arvosta. Tämä oli monivuotisen toimintakehyksen 2013–2017 keskeinen ala, joka on säilytettävä. Edellisen monivuotisen toimintakehyksen sanamuodon yksinkertaistamiseksi olisi puhuttava tasa-arvosta ja syrjimättömyydestä yleisesti sen sijaan, että luetellaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 artiklassa esitetyt syrjintäperusteet. On syytä huomata, että sukupuoleen liittyviä kysymyksiä olisi käsiteltävä vain tiiviissä yhteistyössä EIGEn kanssa ja sitä kuullen, koska EIGEn nimenomaisena tehtävänä on kerätä tietoja sukupuolten tasa-arvosta ja sukupuoleen perustuvasta syrjinnästä. Virasto on viime vuosina julkaissut joitakin keskeisiä kertomuksia tasa-arvosta ja syrjimättömyydestä (vammaisista³⁵, sukupuoleen perustuvasta syrjinnästä³⁶ ja tasa-arvotilanteesta EU:ssa³⁷). Viraston EU:n vähemmistöjä ja syrjintää koskeva selvitys (EU-MIDIS II)³⁸ toistetaan säännöllisesti suuntauksien tunnistamiseksi. Virastolla on myös tärkeä rooli vammaisten oikeuksista tehdyn yleissopimuksen puitteissa. Tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä koskevan työn jatkaminen virastossa on tärkeää tietoisuuden lisäämiseksi näistä kysymyksistä ruohonjuuritasolla ja päätöksenteon tukemiseksi alalla. Tätä tukevat myös viraston sidosryhmät, mikä kävi ilmi kuulemisprosessin aikana, ja viraston hallintoneuvosto.

- Tietoyhteiskunta ja erityisesti yksityiselämän kunnioitus ja henkilötietojen suoja: Euroopan komissio korosti Euroopan digitaali-strategialla³⁹ tieto- ja viestintätekniikan ratkaisevaa roolia ja erityisesti internetiä, ”joka on korvaamaton väline taloudellisessa ja yhteiskunnallisessa toiminnassa: liiketoiminnassa, työnteossa, peleissä ja leikeissä, viestinnässä ja vapaassa itseilmaisussa”. Tämä lähestymistapa vahvistettiin digitaalisten sisämarkkinoiden strategiassa. Strategiassa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, miten se vaikuttaa sanavapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen.

On tärkeää lujittaa verkon luotettavuutta ja turvallisuutta ja varmistaa tietojen, lähteiden ja näkemysten moninaisuus. Tämä voidaan toteuttaa käsittelemällä perusoikeuskysymyksiä verkkoympäristössä, erityisesti vahvistamalla politiikkoja, joilla suojellaan ja parannetaan tiedotusvälineiden vapautta ja moniarvoisuutta, edistetään medialukutaitoa, edistetään yksityisyyden ja henkilötietojen suojaa ja torjutaan tietoverkkorikollisuutta. EU on käynnistänyt erityisiä aloitteita, joihin sisältyvät lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumista koskeva direktiivi⁴⁰, EU:n kyberturvallisuusstrategia⁴¹, Europoliin perustettu Euroopan verkkorikostorjuntakeskus,

³⁵ <http://fra.europa.eu/en/theme/people-disabilities>.

³⁶ <http://fra.europa.eu/en/theme/lgbti>.

³⁷ <http://fra.europa.eu/en/opinion/2013/fra-opinion-situation-equality-european-union-10-years-initial-implementation-equality>.

³⁸ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/eu-midis-ii-european-union-minorities-and-discrimination-survey>.

³⁹ KOM(2010) 245 lopullinen.

⁴⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/93/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2004/68/YOS korvaamisesta, EUVL L 335, 17.12.2011, s. 1.

⁴¹ Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Euroopan unionin kyberturvallisuusstrategia: Avoin, turvallinen ja vakaa verkkoympäristö, JOIN(2013) 01 final.

ihmiskauppaa koskeva direktiivi⁴² ja EU:n uusi tietosuojaa koskeva lasinsäädäntökehys⁴³. Perusoikeudet ovat myös tärkeä osa internetin hallintoa.

Virasto on tehnyt tietosuojan alalla useita selvityksiä, esimerkiksi käsikirjan EU:n tietosuojaa koskevasta oikeuskäytännöstä⁴⁴ ja selvityksen tarkkailukäytäntöihin liittyvistä yksilöiden käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista⁴⁵, ja käynnissä on parhaillaan selvitys biometristen tietojen käytön vaikutuksista perusoikeuksiin⁴⁶. On tärkeää, että virasto vahvistaa asiantuntemustaan ja kerää tietoja digitaaliseen maailmaan – myös mediasisältöihin – ja internetin hallintoon liittyvistä perusoikeuskysymyksistä sekä alaa koskevan EU:n lainsäädännön täytäntöönpanoon liittyvistä käytännön ongelmista. Virasto tekee tiivistä yhteistyötä muiden näillä aloilla toimivien EU:n virastojen ja toimijoiden, kuten Euroopan tietosuojavaltuutetun, Euroopan tietosuojaneuvoston, ENISAn, eu-LISAn ja yhteisen tutkimuskeskuksen (YTK), kanssa.

- Oikeudellinen yhteistyö ja poliisiyhteistyö: Komissio korosti tiedonannossaan EU:n oikeusasioden toimintasuunnitelmasta vuoteen 2020 asti⁴⁷, miten tärkeää on lisätä keskinäistä luottamusta rakentamalla siltoja jäsenvaltioiden oikeus- ja hallintojärjestelmien välille. Tämä koskee siviili- ja kauppaoikeudellisia, hallinnollisia ja rikosoikeudellisia asioita ja tarkoittaa oikeus-, hallinto- ja lainvalvontaviranomaisten välisen yhteistyön edistämistä ja koko EU:n kattavien vähimmäisvaatimusten asettamista. On tärkeää, että virasto pystyy tukemaan tutkimusaloitteita ja dataan liittyviä aloitteita, joiden tavoitteena on vahvistaa oikeudellista yhteistyötä. Siksi tämän kohdealan olisi sisällyttävä myös vuosien 2018–2022 monivuotiseen toimintakehykseen.

On syytä huomata, että neuvosto jätti rikosasioita koskevan oikeudellisen yhteistyön vuosien 2013–2017 monivuotisen toimintakehyksen ulkopuolelle. Komissio oli kuitenkin sisällyttänyt sen vuoden 2011 ehdotukseensa⁴⁸. Myös Euroopan parlamentti puolsi vahvasti rikosoikeudellisen ja poliisiyhteistyön sisällyttämistä viraston nykyiseen monivuotiseen toimintakehykseen ja oli erittäin pahoillaan siitä, että asiasta ei päästy neuvostossa yksimielisyyteen.⁴⁹ Lissabonin sopimuksen voimaantulosta lähtien oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa onkin osa EU:n säännöstöä, ja alalla on tehty tärkeitä EU:n aloitteita, kuten Euroopan syyttäjävirston⁵⁰ perustaminen ja epäiltyjen ja syytettyjen henkilöiden oikeuksien

⁴² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/36/EU, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2011, ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta ja neuvoston puitepäättöksen 2002/629/YOS korvaamisesta, EUVL L 101, 15.4.2011, s. 1.

⁴³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäättöksen 2008/977/YOS kumoamisesta, EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus), EUVL 119, 4.5.2016, s. 1.

⁴⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2012/handbook-european-data-protection-case-law>.

⁴⁵ <http://fra.europa.eu/en/project/2014/national-intelligence-authorities-and-surveillance-eu-fundamental-rights-safeguards-and>.

⁴⁶ <http://fra.europa.eu/en/project/2012/handbook-european-data-protection-case-law>.

⁴⁷ COM(2014) 144 final.

⁴⁸ Ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan unionin perusoikeusviraston monivuotisen toimintakehyksen vahvistamisesta vuosiksi 2013–2017, KOM(2011)0880 lopullinen.

⁴⁹ Päätöslauselma P7_TA(2012)0500, annettu 12 päivänä joulukuuta 2012, perusoikeuksien tilanteesta EU:ssa (2010–2011), 45 kohta. Esittelijän mietintö nykyisestä monivuotisesta toimintakehyksestä: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2012-0361&language=FI>.

⁵⁰ Ehdotus neuvoston asetukseksi Euroopan syyttäjävirston perustamisesta COM(2013) 534 final.

suojelua rikosoikeudellisissa menettelyissä koskevat yhteiset vaatimukset⁵¹. Eurooppa-neuvosto määritteli 27 päivänä kesäkuuta 2014 antamissaan päätelmissä strategiset suuntaviivat vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta varten ja korosti muun muassa tarvetta jatkaa toimia epäiltyjen ja syytettyjen henkilöiden oikeuksien vahvistamiseksi rikosoikeudellisissa menettelyissä. Tässä yhteydessä esitettiin toive käyttää viraston asiantuntemusta. Lisäksi Lissabonin sopimuksessa vahvistettu oikeuden aluetta koskeva siirtymävaihe päättyi vuoden 2014 lopussa. Tämä poisti rajoitukset Euroopan unionin tuomioistuimen oikeudelliselta valvonnalta ja komission tehtävältä perussopimusten valvojana poliisiyhteistyön ja rikosasioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön saralla. Komission on siksi seurantatehtävänsä kannalta tärkeää saada tietoa käytännön tilanteesta. Viraston työ rikosoikeudellisten asioiden alalla osoittautui hyödylliseksi jo komission pyynnöstä tehtyjen ad hoc -selvitysten (lapset rikosoikeudellisissa menettelyissä⁵² vankien siirrot⁵³ sekä oikeus tulkkiin, käännöksiin ja tietoon rikosoikeudellisissa menettelyissä⁵⁴) perusteella. Rikosoikeuden pitäisi nyt olla erottamaton osa oikeudellisen yhteistyön kohdealaa. Viraston hallintoneuvosto tuki tätä vahvasti lausunnossaan ja toi asian esiin myös viraston ulkopuolisessa arvioinnissa vuonna 2012⁵⁵.

Tämä koskee myös poliisiyhteistyötä, mikä olisi nimenomaisesti mainittava vuosien 2018–2022 monivuotisessa toimintakehyksessä. Poliisiyhteistyön vahvistamisen merkitystä korosti jo Eurooppa-neuvosto päätelmissään 27 päivänä kesäkuuta 2014, ja entistäkin selvemmäksi sen tekivät EU:n jäsenvaltioissa vuonna 2015 tehdyt terrori-iskut. Perusoikeusulottuvuus on tässä suhteessa ratkaisevan tärkeä. Komissio korosti tätä Euroopan turvallisuusagendasta antamassaan tiedonannossa⁵⁶. Virasto antoi myös tällä osa-alueella arvokasta tukea komission yksiköiden esittämien ad hoc -pyyntöjen perusteella. Se esimerkiksi auttoi jäsenvaltioita laatimaan asiaankuuluvat perusoikeusnormit matkustajarekisteritietojen käsittelyyn ja vahvisti sitä varten kaksitoista perusoikeusnäkökohtaa lainvalvontaviranomaisten sovellettaviksi

⁵¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/64/EU, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä, EUVL L 280, 26.10.2010, s. 1. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/48/EU, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013, oikeudesta käyttää avustajaa rikosoikeudellisissa menettelyissä ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevissa menettelyissä sekä oikeudesta saada tieto vapaudenmenetyksestä ilmoitetuksi kolmannelle osapuolelle ja pitää vapaudenmenetyksen aikana yhteyttä kolmansiin henkilöihin ja konsuliviranomaisiin, EUVL L 294, 6.11.2013, s. 1. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/343, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä, EUVL L 65, 11.3.2016, s. 1. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2016/800/EU, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, rikoksesta epäiltyjä tai syytettyjä lapsia koskevista menettelytakeista rikosoikeudellisissa menettelyissä, EUVL L 132, 21.5.2016, s. 1. Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ensivaiheen oikeusavusta rikoksesta epäillyille tai syytetyille henkilöille, jotka ovat menettäneet vapautensa, sekä oikeusavusta eurooppalaista pidätysmääräystä koskevissa menettelyissä, COM(2013) 824 final.

⁵² <http://fra.europa.eu/en/publication/2015/child-friendly-justice-perspectives-and-experiences-professionals-childrens>.

⁵³ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/rehabilitation-and-mutual-recognition-practice-concerning-eu-law-transfer-persons>.

⁵⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/right-interpretation-and-translation-and-right-information-criminal-proceedings-eu>.

⁵⁵ Ramboll, Evaluation of the European Agency for Fundamental Rights, loppuraportti, marraskuu 2012, s. 63, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf. Viraston vuoden 2012 ulkopuolisessa arvioinnissa todettiin, että rikosasioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön jättämistä pois monivuotisesta toimintakehyksestä pidettiin epäohdonmukaisena Euroopan unionin kansalaisten näkökulmasta (ks. s. vii, 63, 71 ja 97).

⁵⁶ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan turvallisuusagenda, COM(2015) 185 final.

matkustajarekisteritietojen käsittelyssä. Vahvistettua poliisiyhteistyötä tarvitaan myös pakolaiskriisin vuoksi, koska kriisi lisää ihmiskauppaa ja -salakuljetusta. On tärkeää, että virasto voi antaa luotettavien ja vertailukelpoisten tietojen sekä parhaiden käytäntöjen kokoamisen avulla tukea esimerkiksi ihmissalakuljetuksen, järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjuntaan liittyville aloitteille.

- Maahanmuutto, rajat, turvapaikka-asiat sekä pakolaisten ja maahanmuuttajien kotouttaminen Koska turvapaikanhakijoiden määrä on lisääntynyt viime vuosina jyrkästi, maahanmuutto on muodostunut komission kannalta erittäin tärkeäksi painopistealaksi, mitä puheenjohtaja Juncker korosti unionin tilaa koskevassa puheessaan 9 päivänä syyskuuta 2015 ja minkä osoitti Euroopan muuttoliikeagendan⁵⁷ hyväksyminen toukokuussa 2015 sekä lukuisat komission tällä alalla jo tekemät tai suunnittelemat aloitteet. Ottaen huomioon EU:hun suuntautuvat kasvavat muuttovirrat virasto tekee ratkaisevan tärkeää työtä nostaessaan tähän liittyviä kysymyksiä esiin. Viraston olisi jatkettava tietojen keräämistä tästä aiheesta tiiviissä yhteistyössä EU:n muiden virastojen, erityisesti EASOn ja Frontexin kanssa. Virasto on julkaissut viime vuosina jo useita kertomuksia (aiheina esimerkiksi se, miten riskiryhmään kuuluvat lapset, jotka ovat EU:n kansalaisia, voidaan palauttaa tai siirtää, sosiaalinen osallisuus ja maahantulijoiden osallistuminen yhteiskuntaan, turvapaikanhakijoiden ja palauttamismenettelyjen kohteena olevien henkilöiden vaihtoehtoinen säilöönotto, maassa laittomasti olevien maahanmuuttajien terveydenhuollon ulkopuolelle jättämisen kustannukset, perusoikeuksien toteutuminen maarajoilla tiettyjen Euroopan unionin rajanylityspaikoissa tehtyjen havaintojen perusteella, kansainvälistä suojelua tarvitsevien henkilöiden laillisia maahantulokanavia EU:ssa koskeva välineistö, perusoikeudet lentoasemilla ja maarajoilla sekä käsikirja unionin turvapaikka-, maahanmuutto- ja raja-asioiden lainsäädännöstä)⁵⁸, ja se on osallistunut perusoikeuksia koskevaan rajavartioiden kouluttamiseen yhteistyössä Frontexin kanssa. Se julkaisee myös säännöllisesti tietoja maahanmuuton nykytilanteesta EU:ssa.⁵⁹ Virasto toteuttaa vuosina 2016 ja 2017 kaksi laajaa maahantulijoiden (myös pakolaisten) kotouttamiseen liittyvää hanketta. Ensimmäinen niistä on EU:n vähemmistöjä ja syrjintää koskevan selvityksen (EU-MIDIS II) toinen vaihe, jonka avulla pyritään tunnistamaan suuntauksia. Toinen liittyy tietojen keräämiseen sosiaalista osallisuutta ja maahantulijoiden osallistumista yhteiskuntaan koskevista kansallista, alueellista tai paikallisista politiikoista viraston tutkimusverkoston FRANETin (SIMPS) avulla. Tämän tärkeän maahanmuuttajien syrjinnän torjuntaan ja sosiaaliseen osallisuuteen liittyvän työn on jatkuttava vuoden 2018 jälkeenkin. Sidosryhmät tukevat laajasti viraston maahanmuuttokysymyksiä koskevan työn jatkumista. Myös viraston hallintoneuvosto vaati sitä jatkamaan työtä näiden kysymysten parissa.

- Rasismi, muukalaisviha ja niihin liittyvä suvaitsemattomuus: Tämä kohdeala on asetuksen 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan sisällytettävä monivuotiseen toimintakehykseen. Rasismi, muukalaisviha ja muut suvaitsemattomuuden ilmaisut ovat lisääntymässä EU:ssa sekä verkossa että muualla. Terrorismin ja radikalisoitumisen torjuminen ja maahanmuutto asettavat yhä suurempia haasteita. EU on hyödyntänyt rasismia ja muukalaisvihan torjumisessa yhteistä kehystä⁶⁰, ja komissio seuraa tiiviisti sen toteutumista. Komission ensimmäisen perusoikeuksia koskevan vuotuisen keskustelutilaisuuden tuloksena syntyi luettelo toimista viharikosten ja -puheen torjumiseksi

⁵⁷ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Euroopan muuttoliikeagenda, COM(2015) 240 final.

⁵⁸ <http://fra.europa.eu/en/theme/asylum-migration-borders>.

⁵⁹ <http://fra.europa.eu/en/theme/asylum-migration-borders/overviews>.

⁶⁰ Neuvoston puitepäättös 2008/913/YOS, tehty 28 päivänä marraskuuta 2008, rasismia ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmaisujen torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin, EUVL L 328, 6.12.2008, s. 55.

ja osallistavan suvaitsevaisuuden kulttuurin edistämiseksi EU:ssa.⁶¹ Keskustelutilaisuudessa korostettiin luotettavien ja vertailukelpoisten viharikoksia koskevien tietojen puutetta. Siksi on tärkeää, että viraston työ painottuu jäsenvaltioiden auttamiseen tällä osa-alueella esimerkiksi kehittämällä yhteinen menetelmä viharikosten kirjaamiseen. Tämä olisi tehtävä yhteistyössä Eurostatin kanssa. Lisäksi on tärkeää, että virasto toistaa säännöllisesti juutalaisvastaisuutta koskevan selvityksen kaltaiset laajat selvityksensä suuntauksien tunnistamiseksi ja kerää muslimivihaa koskevia tietoja sekä erillisen tietoineiston maahanmuuton yhteydessä esiintyvistä muukalaisvihasta.

- Lapsen oikeudet: Lapsen oikeuksien edistäminen ja suojeleminen on kirjattu EU:n perusoikeuskirjaan, ja ne ovat yksi EU:n painopistealoista. Ne ovat monivuotisen toimintakehityksen 2013–2017 mukaan yksi viraston työn keskeisistä painopistealoista. Virasto on julkaissut useita lapsen oikeuksia koskevia tutkimuksia, jotka ovat merkityksellisiä myös muiden politiikanalojen, kuten turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden, sosiaalisen osallisuuden, oikeusasioiden, syrjimättömyyden, rasismin ja muukalaisvihan torjumisen, lapsiin kohdistuvan väkivallan, lastensuojelun ja lasten hyvinvoinnin, kannalta⁶². Komissio järjestää vuotuisen lapsen oikeuksien eurooppalaisen foorumin⁶³ ja on hiljattain toteuttanut lastensuojelujärjestelmiin⁶⁴ ja lapsiin muuttoliikkeen yhteydessä⁶⁵ liittyviä toimia. Lapsen oikeuksiin painottuva tutkimus ja tieto ovat olennaisia, jotta voidaan tukea EU:n ja kansallisia aloitteita ja taustoittaa niitä. On tärkeää, että lapsen oikeudet ovat vuosina 2018–2022 edelleen viraston painopisteala, jotta se voi jatkaa tietojen keräämistä sekä edistymisen ja eri aikoina havaittavissa olevien suuntauksien seuraamista sellaisilla aihealueilla kuin lapsiystävällinen oikeudenkäyttö ja haavoittuvassa asemassa olevat lapset. Tässä työssä virasto voi soveltaa itse laatimiaan lapsen oikeuksia koskevia indikaattoreita. Viraston hallintoneuvosto on tukenut tätä voimakkaasti.

- Romanian integroiminen ja sosiaalinen osallisuus: Romanian integroiminen on EU:lle selkeä painopisteala. EU:n puitekehelyssä vuoteen 2020 ulottuville romanien kansallisille integrointistrategioille virastoa pyydetään keräämään kaikista jäsenvaltioista tietoja romanien työllisyys-, koulutus-, terveydenhoito- ja asumistilanteesta ja laatimaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa seurantamenetelmiä, joiden avulla voidaan vertailla romanien tilannetta eri puolilla Eurooppaa. Virasto on viime vuosina kartuttanut asiantuntemustaan romanasioita koskevien tietojen keräämisessä, kuten käy ilmi sen laatimista kertomuksista, jotka koskevat romanien tilannetta 11 jäsenvaltiossa sekä EU:n muihin jäsenvaltioihin muuttavien ja niihin asumaan asettuvien romanikansalaisten tilannetta, sekä EU:n vähemmistöistä ja syrjinnästä tehdystä selvityksestä.⁶⁶ Sidosryhmät vaativat säilyttämään romanit yhtenä keskeisenä temaattisena painopisteenä, mikä selviää viraston järjestämän julkisen kuulemisen tuloksista. Myös viraston hallintoneuvosto tuki sitä selvästi. Siksi viraston olisi jatkettava toimiaan tietojen tarjoamiseksi kaikille jäsenvaltioille käyttäen perustana myös romanien integroimista koskevia indikaattoreja, jotka viraston on laadittava komission kehittämän verkkoraportointivälineen täydennykseksi. Sosiaaliseen osallisuuteen kannattaa keskittyä entistä enemmän, koska köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen

⁶¹ http://ec.europa.eu/justice/events/colloquium-fundamental-rights-2015/files/fundamental_rights_colloquium_conclusions_en.pdf.

⁶² <http://fra.europa.eu/en/theme/rights-child>.

⁶³ http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/rights-child/european-forum/index_en.htm.

⁶⁴ http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/rights-child/protection-systems/index_en.htm.

⁶⁵ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle: Tilannekatsaus Euroopan muuttoliikeagendaan sisältyvien ensisijaisten toimien toteutukseen, COM(2016) 85 final, ja sen liite 6 käynnissä olevista toimista lasten suojelemisen edistämiseksi muuttoliikkeen yhteydessä.

⁶⁶ <http://fra.europa.eu/en/theme/roma>.

torjuminen on tärkeää ja yksi EU:n Eurooppa 2020 -kasvustrategian viidestä tavoitteesta. Viraston kokemus romanien ja muiden vähemmistöjen ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien sosiaalista osallisuutta koskevien tietojen keräämisestä (esimerkiksi EU:n vähemmistöjä ja syrjintää koskevan EU-MIDIS-selvityksen avulla tai SIMPS:n kaltaisten hankkeiden avulla, joissa kerätään tietoja sosiaalista osallistamista ja maahantulijoiden yhteiskuntaan osallistumista koskevista kansallisista, alueellisista tai paikallisista politiikoista) voisi olla hyötyä myös viraston tulevassa työssä esimerkiksi tulevan perusoikeusselvityksen tai tuleviin Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilariin liittyvien EU:n painopisteiden määrittelyn yhteydessä. Täydentävyyteen ja synergioihin Eurofundin tai Eurostatin kaltaisten muiden toimijoiden kanssa olisi pyrittävä, koska se lujittaisi nykyistä yhteistyötä. On myös syytä huomata, että sidosryhmät vaativat painottamaan sosiaalista osallisuutta entistä enemmän viraston monivuotisessa toimintakehyksessä viraston vuonna 2015 järjestämässä julkisessa kuulemisessa. Samaa edellytti viraston hallintoneuvosto seuraavasta monivuotisesta toimintakehyksestä antamassaan lausunnossa, samoin Euroopan parlamentti⁶⁷.

⁶⁷

Esimerkiksi asunnottomuutta koskevasta EU:n strategiasta 14 päivänä syyskuuta 2011 annettu päätöslauselma ja esittelijän mietintö, joka koskee luonnosta neuvoston päätökseksi Euroopan unionin perusoikeusviraston monivuotisen toimintakehyksen vahvistamisesta vuosiksi 2013–2017.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS**Euroopan unionin perusoikeusviraston monivuotisen toimintakehyksen vahvistamisesta vuosiksi 2018–2022**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 352 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän⁶⁸,

noudattaa erityistä lainsäätämisyjärjestystä,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Jotta Euroopan unionin perusoikeusvirasto, jäljempänä 'virasto', voi suorittaa tehtävänsä asianmukaisesti, neuvoston on hyväksyttävä viiden vuoden välein monivuotinen toimintakehys, jossa määritellään viraston työn kohdealat Euroopan unionin perusoikeusviraston perustamisesta 15 päivänä helmikuuta 2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 168/2007⁶⁹ mukaisesti.
- (2) Neuvosto vahvisti ensimmäisen monivuotisen toimintakehyksen asetuksen (EY) N:o 168/2007 täytäntöönpanosta monivuotisen toimintakehyksen hyväksymiseksi Euroopan unionin perusoikeusvirastolle vuosiksi 2007–2012 28 päivänä helmikuuta 2008 tehdyllä päätöksellä 2008/203/EY⁷⁰. Neuvosto hyväksyi toisen monivuotisen toimintakehyksen Euroopan unionin perusoikeusviraston monivuotisen toimintakehyksen vahvistamisesta 11 päivänä maaliskuuta 2013 annetulla 252/2013/EU⁷¹.
- (3) Toimintakehykseen olisi sisällytettävä säännöksiä, joiden tarkoituksena on varmistaa täydentävyys unionin muiden elinten, toimistojen ja virastojen sekä Euroopan neuvoston ja muiden perusoikeuksien alalla toimivien kansainvälisten järjestöjen tehtävien kanssa. Tämän monivuotisen toimintakehyksen kannalta tärkeimmät unionin virastot ja elimet ovat asetuksella (EU) N:o 439/2010⁷² perustettu Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO), asetuksella (EY) N:o 2007/2004⁷³ perustettu Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto (Frontex), neuvoston päätöksellä 2008/381/EY⁷⁴ perustettu Euroopan

⁶⁸ EUVL C, , s. .

⁶⁹ EUVL L 53, 22.2.2007, s. 1.

⁷⁰ EUVL L 63, 7.3.2008, s. 14.

⁷¹ EUVL L 79, 21.3.2013, s. 1.

⁷² EUVL L 132, 29.5.2010, s. 11.

⁷³ EUVL L 349, 25.11.2004, s. 1.

⁷⁴ EUVL L 131, 21.5.2008, s. 7.

muuttoliikeverkosto, asetuksella (EY) N:o 1922/2006⁷⁵ perustettu Euroopan tasa-arvoinstituutti (EIGE), asetuksella (EY) N:o 45/2001⁷⁶ perustettu Euroopan tietosuojavaltuutettu, asetuksella (EY) N:o 460/2004⁷⁷ perustettu Euroopan unionin verkko- ja tietoturvavirasto (ENISA), neuvoston päätöksellä 2002/187/YOS⁷⁸ perustettu Euroopan oikeudellisen yhteistyön yksikkö (Eurojust), neuvoston päätöksellä 2009/371/YOS⁷⁹ perustettu Euroopan poliisivirasto (Europol), neuvoston päätöksellä 2005/681/YOS⁸⁰ perustettu Euroopan poliisiakatemia (CEPOL), asetuksella (ETY) N:o 1365/75⁸¹ perustettu Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö (Eurofound) ja asetuksella (EU) N:o 1077/2011⁸² perustettu vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alainen tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava eurooppalainen virasto (eu-LISA).

- (4) Viraston työn kohdealoihin olisi kuuluttava rasismien, muukalaisvihan ja niihin liittyvän suvaitsemattomuuden torjunta.
- (5) Komissio on kuullut ehdotusta valmistellessaan viraston hallintoneuvostoa ja saanut kirjallisen lausunnon 1 päivänä maaliskuuta 2016. Viraston hallintoneuvostoa kuultiin uudelleen sen kokouksessa 19 ja 20 päivänä toukokuuta 2016.
- (6) Virasto voi harjoittaa toimintaa monivuotisessa toimintakehyksessä määritettyjen kohdealojen ulkopuolella Euroopan parlamentin, neuvoston tai komission pyynnöstä asetuksen (EY) N:o 168/2007 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti ja viraston taloudellisten ja henkilöresurssien sallimissa rajoissa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Monivuotinen toimintakehys

1. Vahvistetaan monivuotinen toimintakehys Euroopan unionin perusoikeusvirastolle, jäljempänä 'virasto', vuosiksi 2018–2022.
2. Virasto hoitaa neuvoston asetuksen (EY) N:o 168/2007 4 artiklan 1 kohdassa määritellyt tehtävät tämän päätöksen 2 artiklassa määritellyillä kohdealoilla asetuksen 3 artiklan mukaisesti.

2 artikla

Kohdealat

Edellä 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut kohdealat ovat seuraavat:

- (a) oikeuden saatavuus ja rikosten uhrin;
- (b) tasa-arvo ja syrjimättömyys;

⁷⁵ EUVL L 403, 30.12.2006, s. 9.

⁷⁶ EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.

⁷⁷ EUVL L 77, 13.3.2004, s. 1.

⁷⁸ EYVL L 63, 6.3.2002, s. 1.

⁷⁹ EUVL L 121, 15.5.2009, s. 37.

⁸⁰ EUVL L 256, 1.10.2005, s. 63.

⁸¹ EYVL L 139, 30.5.1975, s. 1.

⁸² EUVL L 286, 1.11.2011, s. 1.

- (c) tietoyhteiskunta ja erityisesti yksityiselämän kunnioitus ja henkilötietojen suoja;
- (d) oikeudellinen yhteistyö ja poliisiyhteistyö;
- (e) maahanmuutto, rajat, turvapaikka-asiat sekä pakolaisten ja maahanmuuttajien kotouttaminen;
- (f) rasismi, muukalaisviha ja niihin liittyvä suvaitsemattomuus;
- (g) lapsen oikeudet;
- (h) romanien integroiminen ja sosiaalinen osallisuus.

3 artikla

Täydentävyys ja yhteistyö muiden elinten kanssa

1. Virasto huolehtii asianmukaisesta yhteistyöstä ja koordinoinnista muiden asiaankuuluvien unionin toimielinten, elinten, toimistojen ja virastojen, jäsenvaltioiden, kansainvälisten järjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan kanssa neuvoston asetuksen (EY) N:o 168/2007 6, 7, 8 ja 10 artiklan mukaisesti tämän monivuotisen toimintakehyksen panemiseksi täytäntöön.

2. Virasto käsittelee sukupuolen perusteella tapahtuvaa syrjintää vain osana 2 artiklan b alakohdassa tarkoitettua syrjintää yleisesti käsittelevää työtään ja siinä määrin, kuin se on tämän työn kannalta olennaista, ottaen huomioon, että Euroopan tasa-arvoinstituutin (EIGE)⁸³ tehtävänä on kerätä tietoja sukupuolten tasa-arvosta ja sukupuolen perusteella tapahtuvasta syrjinnästä. Viraston ja EIGEn olisi tehtävä yhteistyötä 22 päivänä marraskuuta 2010 tehdyn yhteistyösopimuksen⁸⁴ mukaisesti.

3. Virasto tekee yhteistyötä unionin muiden elinten, toimistojen ja virastojen, kuten Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön (Eurofound)⁸⁵ kanssa 8 päivänä lokakuuta 2009 tehdyn yhteistyösopimuksen⁸⁶ mukaisesti, Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston (Frontex)⁸⁷ kanssa 26 päivänä toukokuuta 2010 tehdyn yhteistyösopimuksen⁸⁸ mukaisesti, Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO)⁸⁹ kanssa 11 päivänä kesäkuuta 2013 tehdyn yhteistyösopimuksen⁹⁰ mukaisesti ja Euroopan oikeudellisen yhteistyön yksikön (Eurojust)⁹¹ kanssa 3 päivänä marraskuuta 2014 allekirjoitetun yhteisymmärryspöytäkirjan⁹² mukaisesti. Se tekee yhteistyötä myös Euroopan poliisiviraston (Europol)⁹³, Euroopan poliisiakatemian (CEPOL)⁹⁴, Euroopan muuttoliikeverkoston⁹⁵ ja vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisen tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan eurooppalaisen viraston (eu-LISA)⁹⁶ kanssa tulevien yhteistyösopimusten mukaisesti.

⁸³ Perustettu asetuksella (EY) N:o 1922/2006, EUVL L 403, 30.12.2006, s. 9.

⁸⁴ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/1257-FRA-EIGE-cooperation-agreement_EN.pdf.

⁸⁵ Perustettu asetuksella (EEC) N:o 1365/75, EYVL L 139, 30.5.1975, s. 1.

⁸⁶ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/1961-eurofound-fra-cooperation-agreement_EN.pdf.

⁸⁷ Perustettu asetuksella (EY) N:o 2007/2004, EUVL L 349, 25.11.2004, s. 1.

⁸⁸ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/891-Cooperation-Agreement-FRA-Frontex_en.pdf.

⁸⁹ Perustettu asetuksella (EU) N:o 439/2010, EUVL L 132, 29.5.2010, s. 11.

⁹⁰ <http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-easo-cooperation-agreement-.pdf>.

⁹¹ Perustettu neuvoston päätöksellä 2002/187/YOS, EYVL L 63, 6.3.2002, s. 1.

⁹² http://fra.europa.eu/sites/default/files/mou_fra_-_eurojust.pdf.

⁹³ Perustettu neuvoston päätöksellä 2009/371/YOS, EUVL L 121, 15.5.2009, s. 37.

⁹⁴ Perustettu neuvoston päätöksellä 2005/681/YOS, EUVL L 256, 1.10.2005, s. 63.

⁹⁵ Perustettu neuvoston päätöksellä 2008/381/EY, EUVL L 131, 21.5.2008, s. 7.

⁹⁶ Perustettu asetuksella (EU) N:o 1077/2011, EUVL L 286, 1.11.2011, s. 1.

4. Virasto suorittaa tehtävänsä kaikilla aloilla, jotka liittyvät yksityiselämän kunnioittamiseen ja henkilötietojen suojelemiseen, tukeakseen unionin toimielimiä, elimiä, toimistoja ja virastoja sekä jäsenvaltioita ja varmistaakseen, että nämä unionin toimielimet, elimet, toimistot ja virastot kunnioittavat näitä luonnollisten henkilöiden perusoikeuksia ja -vapauksia. Tällä tavoin se varmistaa toimintansa täydentävyyden Euroopan tietosuojavaltuutetun⁹⁷, Euroopan tietosuojaneuvoston, Euroopan unionin verkko- ja tietoturvaviraston (ENISA)⁹⁸ ja Euroopan komission yhteisen tutkimuskeskuksen (YTK) työn kanssa.

5. Virasto sovittaa toimintansa yhteen Euroopan neuvoston toiminnan kanssa neuvoston asetuksen (EY) N:o 168/2007 9 artiklan ja siinä tarkoitetun, EU:n perusoikeusviraston ja Euroopan neuvoston välisestä yhteistyöstä Euroopan unionin ja Euroopan neuvoston välillä tehdyn sopimuksen⁹⁹ mukaisesti.

4 artikla **Voimaantulo**

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2018.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

⁹⁷ Perustettu asetuksella (EY) N:o 1922/2006, EUVL L 403, 30.12.2006, s. 9.

⁹⁸ Perustettu asetuksella (EY) N:o 460/2004, EUVL L 77, 13.3.2004, s. 1.

⁹⁹ EUVL L 186, 15.7.2008, s. 7.